

RECOMANDĂRI

RECOMANDAREA COMISIEI

din 20 septembrie 2010

privind accesul reglementat la rețelele de acces de nouă generație (Next Generation Access Networks – NGA)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2010/572/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292,

având în vedere Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (directivă-cadru) ⁽¹⁾, în special articolul 19 alineatul (1),

având în vedere avizul Organismului autorităților europene de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice (OAREC) și avizul Comitetului pentru comunicații (COCOM),

întrucât:

- (1) Piața unică a serviciilor de comunicații electronice din UE și în mod particular dezvoltarea serviciilor de bandă largă ultrarapide sunt esențiale pentru realizarea creșterii economice și atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020. În concluziile reuniunii sale din martie 2009, Consiliul European a subliniat cu precădere rolul fundamental pe care îl joacă telecomunicațiile și implementarea serviciilor de bandă largă în privința investițiilor, a creării de locuri de muncă și a relansării generale a economiei în UE. Una dintre cele șapte inițiative-pilot din cadrul Strategiei Europa 2020 a fost elaborarea „Agendei digitale pentru Europa”, care a fost prezentată în mai 2010.
- (2) Agenda digitală pentru Europa fixează obiective pentru implementarea și adoptarea serviciilor de bandă largă rapide și ultrarapide și prevede o serie de măsuri destinate să favorizeze implementarea rețelelor de acces de nouă generație (NGA) pe bază de fibre optice și să sprijine investițiile substanțiale care vor fi necesare în anii următori. Prezenta recomandare, care trebuie înțeleasă în acest context, vizează promovarea investițiilor și a inovării eficiente în materie de infrastructuri noi și optimizate, ținând cont în mod corespunzător de riscurile la care se expun întreprinderile investitoare și de necesitatea de a menține o concurență reală. Aceasta din urmă reprezintă un important motor al investițiilor pe parcursul timpului.
- (3) Autoritățile naționale de reglementare (ANR) elaborează soluții de reglementare pentru a răspunde provocărilor ridicate de tranziția de la rețelele pe bază de cupru la rețelele pe bază de fibră optică, conform articolului 16 alineatul (4) din Directiva 2002/21/CE. Piețele relevante în acest sens sunt piața cu ridicata a accesului la infrastructura de rețea (piața 4) și piața cu ridicata a accesului

de bandă largă (piața 5). Coerența abordărilor în materie de reglementare adoptate de ANR-uri are o importanță fundamentală în ceea ce privește evitarea distorsiunilor pe piața unică și crearea certitudinii juridice pentru toate întreprinderile investitoare. Prin urmare, este oportun să se furnizeze orientări ANR-urilor, cu scopul de se evita orice fel de divergențe inadecvate între abordările în materie de reglementare, permițând în același timp ANR-urilor să țină cont în mod corespunzător de circumstanțele naționale la elaborarea măsurilor corective adecvate. Un set adecvat de măsuri corective impuse de o autoritate națională de reglementare trebuie să reflecte aplicarea proporțională a principiului scăării investițiilor (*the ladder of investment principle*).

- (4) Domeniul de aplicare a prezentei recomandări acoperă în principal măsurile corective care urmează a fi impuse operatorilor identificați ca având putere semnificativă pe piață (operatori PSP) pe baza unei proceduri de analiză a pieței efectuate în conformitate cu articolul 16 din Directiva 2002/21/CE. Cu toate acestea, statele membre pot de asemenea impune obligații de utilizare în comun a structurilor pentru întreprinderile care operează o rețea de comunicații electronice, în conformitate cu articolul 12 din directiva sus-menționată, atunci când această acțiune se justifică prin faptul că duplicarea infrastructurii este inefficientă din punct de vedere economic sau imposibil de realizat fizic. Aceasta reprezintă o măsură adecvată de eliminare a blocajelor în infrastructura civilă și în segmentele de terminare.
- (5) Se așteaptă ca, în urma implementării rețelelor NGA, condițiile cererii și ofertei să se schimbe în mod semnificativ, atât la nivelul pieței cu amănuntul, cât și la nivelul pieței cu ridicata. Este prin urmare posibil să fie necesară impunerea de noi măsuri corective, iar în ceea ce privește piețele 4 și 5, ar putea fi necesară impunerea unei noi combinații de măsuri corective referitoare la accesul pasiv și la cel activ.
- (6) Certitudinea juridică este esențială pentru promovarea investițiilor eficiente din partea tuturor operatorilor. Aplicarea de-a lungul timpului a unei abordări coerente în materie de reglementare este importantă pentru a da încredere investitorilor în elaborarea planurilor lor de afaceri. Pentru a atenua incertitudinea asociată analizelor de piață periodice, ANR-urile trebuie să clarifice cât mai în amănunt posibil în ce măsură schimbările previzibile ale situației pieței ar putea afecta măsurile corective.

⁽¹⁾ JO L 108, 24.4.2002, p. 33.

- (7) Atunci când noi rețele de fibră optică sunt instalate în locații virgine, ANR-urile trebuie să revizuiască și, dacă este necesar, să modifice obligațiile reglementare existente, pentru a se asigura că acestea se aplică independent de tehnologia de rețea utilizată.
- (8) Implementarea rețelelor NGA va conduce probabil la schimbări importante în economia furnizării de servicii și în situația concurențială.
- (9) În acest context, ANR-urile trebuie să examineze cu atenție condițiile concurențiale emergente care rezultă din implementarea rețelelor NGA. ANR-urile trebuie să definească piețe geografice subnaționale, în conformitate cu Recomandarea 2007/879/CE a Comisiei din 17 decembrie 2007 privind piețele relevante de produse și de servicii din sectorul comunicațiilor electronice care pot face obiectul unei reglementări *ex ante*, în conformitate cu Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice⁽¹⁾, în cazul în care pot identifica cu claritate condiții concurențiale diferite în mod substanțial și obiectiv, care sunt stabile în timp. În situațiile în care nu se poate concluziona că definirea de piețe subnaționale este justificată de condițiile concurențiale diferite, este în orice caz oportun ca ANR-urile să răspundă condițiilor concurențiale divergente din diferite zone aparținând aceleiași piețe definite geografic – cauzate de exemplu de prezența mai multor infrastructuri alternative sau a mai multor operatori care utilizează infrastructuri alternative – impunând măsuri corective și produse de acces diferențiate.
- (10) Tranziția de la rețelele pe bază de cupru la cele pe bază de fibră optică poate schimba condițiile concurențiale în diferite zone geografice și poate impune o revizuire a domeniului geografic de aplicare sau a măsurilor corective destinate piețelor 4 și 5, atunci când aceste piețe sau măsuri corective au fost segmentate în baza concurenței provenind din degрупarea buclei locale (*Local Loop Unbundling* – LLU).
- (11) În cazul în care este identificată PSP în cadrul pieței 4, trebuie aplicat un set adecvat de măsuri corective.
- (12) Accesul la infrastructura civilă este fundamental pentru implementarea rețelelor paralele de fibră optică. Prin urmare, este important ca ANR-urile să obțină informațiile necesare pentru a putea stabili dacă și unde sunt disponibile conducte sau alte infrastructuri aparținând buclei locale, pentru implementarea rețelelor NGA. ANR-urile trebuie să facă uz de puterile conferite de Directiva 2002/21/CE pentru a obține toate informațiile relevante referitoare la locația, capacitatea și disponibilitatea unor astfel de infrastructuri. Operatorii alternativi ar trebui, în mod ideal, să aibă posibilitatea de a-și instala rețelele de fibră optică concomitent cu operatorul PSP, suportând în comun costul lucrărilor de construcții civile.
- (13) Impunerea accesului la construcțiile civile va produce rezultate doar în cazul în care operatorul PSP garantează condiții identice de acces atât propriilor filiale din aval, cât și părților terțe interesate. ANR-urile trebuie să se bazeze pe experiența lor în elaborarea procedurilor și a instrumentelor în materie de LLU, pentru a institui toate procesele comerciale necesare referitoare la cererile de acces și accesul operațional la infrastructurile civile. Impunerea publicării unei oferte de referință de către operatorul PSP, în cel mai scurt termen posibil după depunerea cererii de ofertă de către un solicitant de acces, este proporțională cu obiectivul de încurajare a investițiilor eficiente și a concurenței la nivelul infrastructurii. Această ofertă de referință trebuie să specifice condițiile și procedurile de acces la infrastructura civilă, inclusiv tarifele de acces.
- (14) Prețurile orientate înspre costuri implică un randament rezonabil al capitalului investit. Atunci când investițiile în bunuri materiale neduplicabile, cum sunt infrastructurile civile, nu sunt destinate implementării rețelelor NGA (și nu implică un nivel similar de risc sistematic) profilul lor de risc nu trebuie considerat diferit de cel al infrastructurii de cupru existente.
- (15) ANR-urile trebuie să depună eforturi pentru a garanta, atunci când este posibil, că nou-construitele infrastructuri ale operatorului PSP sunt proiectate astfel încât să permită mai multor operatori instalarea propriilor linii de fibră optică.
- (16) În contextul unei conexiuni de tip FTTH (*Fibre to the Home* – Fibră până acasă), duplicarea segmentului de terminare al buclei de fibră optică este în mod normal costisitoare și ineficace. Pentru a permite o concurență sustenabilă la nivelul infrastructurii, este prin urmare necesară furnizarea accesului la segmentul de terminare al infrastructurii de fibră optică implementate de operatorul PSP. Pentru a garanta o intrare eficientă pe piață, este important ca accesul să fie acordat la un nivel al rețelei operatorului PSP care să permită noilor operatori realizarea unui nivel minim de eficiență pentru a sprijini o concurență sustenabilă și eficientă. În anumite situații, asigurarea unui acces eficient ar putea necesita interfețe specifice.
- (17) Obligațiile de transparență și nediscriminare sunt necesare pentru a garanta eficacitatea accesului la segmentul de terminare. Atunci când se solicită o ofertă de referință corespunzătoare, publicarea ei într-un termen scurt de către operatorul PSP este necesară pentru a acorda solicitanților de acces opțiuni în materie de investiții.
- (18) ANR-urile trebuie să se asigure că tarifele de acces reflectă costurile efectiv suportate de operatorul PSP, ținând cont în mod corespunzător de nivelul de risc al investiției.

(¹) JO L 344, 28.12.2007, p. 65.

- (19) Rețelele bazate pe linii multifibră pot fi implementate la un cost ușor superior costului aferent rețelor cu fibră unică, permițând în același timp fiecărui operator alternativ să-și controleze propria conexiune până la utilizatorul final. Ele sunt susceptibile de a genera o concurență sustenabilă pe termen lung, conform obiectivelor cadrului de reglementare al UE. Este de dorit prin urmare ca ANR-urile să-și folosească puterea de a facilita implementarea liniilor multifibră în segmentul de terminare, ținând cont în mod particular de cerere și de costurile relative.
- (20) Operatorii alternativi, dintre care unii au instalat deja propriile rețele pentru a se conecta la bucla locală de cupru degрупată aparținând operatorului PSP, au nevoie de produse de acces adecvate, pentru a putea continua să fie competitivi în contextul rețelor NGA. În cazul conexiunii FTTH, aceste produse pot însemna accesul la infrastructura civilă, la segmentul de terminare, la bucla optică degрупată (inclusiv la fibra inactivă) sau furnizarea cu ridicata a accesului de bandă largă, după caz. Atunci când măsurile corective impuse pe piața 4 conduc la o concurență reală pe piața corespunzătoare din aval, în totalitatea ei sau în anumite zone geografice, alte măsuri ar putea fi retrase de pe piața sau din zonele în cauză. Retragera acestor măsuri ar fi indicată, de exemplu, în cazul în care impunerea cu succes a măsurilor privind accesul fizic ar face ca măsurile corective suplimentare privind accesul *bitstream* să devină redundante. În plus, în circumstanțe excepționale, ANR-urile ar putea să renunțe la impunerea accesului degрупat la bucla de fibră optică în acele zone geografice în care prezența mai multor infrastructuri alternative, cum ar fi rețele FTTH și/sau rețele prin cablu, asociate cu oferte competitive de acces bazate pe degрупare este susceptibilă de a produce o concurență reală în aval.
- (21) Obligațiile impuse conform articolului 16 din Directiva 2002/21/CE se bazează pe natura problemei identificate, fără a ține seama de tehnologia sau de arhitectura implementate de operatorii PSP. Prin urmare, alegerea măsurilor corective nu trebuie să fie influențată de tipologia de rețea implementată de operatorul PSP („punct la multipunct” sau „punct la punct”), ținând cont că noile tehnologii de degрупare disponibile sunt capabile să ofere soluții la eventualele probleme tehnice în materie. ANR-urile trebuie să poată adopta măsuri corective pentru o perioadă de tranziție, impunând produse de acces alternativ care să ofere echivalentul cel mai apropiat și care să constituie un substitut al degрупării fizice, cu condiția ca aceste măsuri să fie însoțite de garanții corespunzătoare care să asigure un acces echivalent și o concurență reală⁽¹⁾. În orice caz, în astfel de cazuri ANR-urile trebuie să impună degрупarea fizică de îndată ce acest lucru este posibil din punct de vedere tehnic și comercial.
- (22) Dacă accesul degрупat la bucla locală de fibră optică este obligatoriu, oferta de referință LLU existentă trebuie modificată pentru a cuprinde toate condițiile de acces pertinente (inclusiv condițiile financiare referitoare la degрупarea buclei locale de fibră optică), în conformitate cu anexa II la Directiva 2002/19/CE a Parlamentului European și a Consiliului⁽²⁾. Această modificare trebuie publicată fără întârzieri nejustificate, pentru a oferi solicitanților de acces gradul necesar de transparență și siguranță a programării.
- (23) În mod normal, implementarea FTTH va implica riscuri considerabile, din cauza costurilor mari de instalare per familie și a numărului deocamdată limitat de servicii cu amănuntul care necesită capacități optimizate (cum ar fi o rată mai mare de transfer), care pot fi furnizate doar prin fibră optică. Amortizarea investițiilor în fibra optică depinde de dezvoltarea noilor servicii furnizate prin intermediul rețelor NGA pe termen scurt și mediu. Costurile investițiilor realizate de operatorul PSP pentru fixarea tarifelor de acces trebuie să reflecte riscul de investiție, mai ridicat decât cel aferent investițiilor în rețelele actuale pe bază de cupru.
- (24) Diversificarea riscului de implementare poate să conducă la o implementare mai la timp și mai eficace a rețelor NGA. ANR-urile trebuie prin urmare să evalueze sistemele de tarifyare propuse de operatorul PSP pentru a diversifica riscurile legate de investiții.
- (25) Atunci când operatorii PSP oferă tarifyare scăzute de acces la bucla degрупată de fibră optică în schimbul unor angajamente concrete pe termen lung sau referitoare la volumul de date, aceste tarifyare nu trebuie privite ca nejustificat discriminatorii dacă ANR-urile au certitudinea că respectivele tarifyare scăzute reflectă în mod corespunzător o reducere reală a riscului de investiție. Cu toate acestea, ANR-urile trebuie să se asigure că astfel de aranjamente în materie de tarifyare nu conduc la o comprimare a marjei care să împiedice intrarea eficace pe piață.
- (26) Comprimarea marjei poate fi pusă în evidență demonstrând că operațiunile din aval ale operatorului PSP nu ar putea fi profitabile pe baza tarifelor solicitate concurenților în amonte de către filiala operațională a operatorului PSP („testul concurentului cu eficacitate echivalentă”). O altă posibilitate de a pune în evidență comprimarea marjei este demonstrând că marja dintre tarifyarul solicitat concurenței pe piața din amonte a accesului și tarifyarul solicitat de filiala operațională a operatorului PSP pe piața din aval nu este suficientă pentru a permite unui furnizor de servicii cu eficacitate rezonabilă de pe piața din aval să obțină un profit normal („testul concurentului cu eficacitate rezonabilă”). În contextul specific al controlării *ex ante* a tarifelor, cu scopul de a menține o concurență reală între operatorii care nu beneficiază de aceleași economii de scară și de gamă și

⁽¹⁾ A se vedea de asemenea considerentul 60 din Directiva 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 337, 18.12.2009, p. 37).

⁽²⁾ JO L 108, 24.4.2002, p. 7.

care prezintă costuri unitare de rețea diferite, este în mod normal mai adecvată aplicarea „testului concurentului cu eficacitate rezonabilă”. În plus, toate evaluările privind comprimarea marjei trebuie efectuate într-un interval de timp adecvat. Pentru a favoriza previzibilitatea, ANR-urile trebuie să specifice cu anticipație metoda utilizată pentru definirea testului de imputare, parametrii testului de comprimare a marjei și mecanismele corectoare în caz de stabilire a comprimării marjei.

- (27) Rețelele bazate pe linii multifibră garantează faptul că solicitanții de acces pot obține controlul deplin al liniilor de fibră optică, fără a fi nevoiți să duplicate investiții costisitoare sau să riște un tratament discriminatoriu în cazul impunerii degрупării buclei monofibră. Este prin urmare probabil că rețelele bazate pe linii multifibră vor conduce mai repede la o concurență mai intensă pe piața din aval. Coinvestițiile în rețelele NGA pot reduce atât costurile, cât și riscurile suportate de întreprinderea investitoare și în consecință pot conduce la o implementare mai extinsă a conexiunilor de tip FTTH.
- (28) În anumite condiții, aranjamentele privind coinvestițiile în conexiunile FTTH bazate pe linii multifibră pot conduce la o concurență reală în zonele geografice acoperite de coinvestiție. Aceste condiții se referă în mod particular la numărul de operatori implicați, la structura rețelei controlate în comun și la alte aranjamente între coinvestitori care au ca scop garantarea unei concurențe reale pe piața din aval. Într-o astfel de situație, în cazul în care condițiile concurențiale din zonele în cauză diferă în mod substanțial și obiectiv de cele întâlnite cu precădere în alte zone, s-ar putea justifica definirea unei piețe separate, atunci când, după analizarea pieței conform articolului 16 din Directiva 2002/21/CE, nu se identifică prezența PSP.
- (29) ANR-urile trebuie să realizeze o estimare a costurilor degрупării subbuclei. Atunci când este cazul, ANR-urile trebuie să organizeze o consultare preliminară cu operatorii alternativi potențial interesați de utilizarea în comun a subrepartitoarelor stradale și să decidă, pe această bază, unde trebuie adaptate subrepartitoarele stradale și cum trebuie repartizate costurile.
- (30) Atunci când se impun măsuri corective vizând degрупarea subbuclei, ANR-urile trebuie să adopte măsuri corective adecvate în materie de transport al traficului (*backhaul*) pentru ca măsurile de degрупare a subbuclei să devină eficace. Solicitanții de acces trebuie să poată alege soluția cea mai bine adaptată propriilor cerințe, fie că este vorba de fibră inactivă (*dark fibre*) și cupru, atunci când este cazul, de transportul traficului (*backhaul*) prin Ethernet sau de accesul la conducte. Dacă este necesar, ANR-urile pot adopta măsuri care să stabilească dimensiunile adecvate ale subrepartitoarelor stradale aflate în proprietatea operatorului PSP.

- (31) Transparența condițiilor de acces la subbucle poate fi garantată în mod optim prin includerea acestora în oferta de referință LLU existentă. Este important ca această cerință de transparență să se aplice tuturor elementelor necesare furnizării accesului degрупat la subbuclă, inclusiv a transportului de trafic și a serviciilor auxiliare, pentru a permite continuitatea actualelor oferte concurente. Oferta de referință trebuie să includă toate condițiile de tarifarare pentru a le permite noilor intrați să estimeze costurile implicate de degрупarea subbuclei.
- (32) Conform aceluiași principiu aplicat tarifarării degрупării buclei locale, tarifararea tuturor elementelor necesare pentru furnizarea accesului degрупat la subbuclă trebuie să fie orientată înspre costuri și să respecte metodele utilizate la ora actuală pentru tarifararea accesului la bucla degрупată de cupru. Înlocuirea cuprului cu fibră optică până la punctul intermediar de distribuție reprezintă o investiție importantă care implică un anumit risc, chiar dacă se estimează că acest risc este inferior celui din cazul rețelelor FTTH, cel puțin în zonele dens populate, având în vedere costurile pertinente de implementare per familie pe care le presupune și a incertitudinea în ceea ce privește cererea de servicii actualizate sau îmbunătățite.
- (33) ANR-urile trebuie să aplice principii de nediscriminare, pentru a evita crearea oricărui avantaj calendaristic pentru filiala cu amănuntul a operatorului PSP. Acesta din urmă trebuie obligat să-și actualizeze oferta cu ridicata de acces *bitstream* înainte de lansarea unor noi servicii cu amănuntul bazate pe fibră optică, cu scopul de a acorda un timp rezonabil de reacție la lansarea acestor produse operatorilor concurenți care beneficiază de acces. Șase luni sunt considerate o perioadă rezonabilă pentru a efectua modificările necesare, cu excepția cazului în care există alte forme eficace de garantare a nediscriminării.
- (34) Se prevede că produsele de acces cu ridicata de bandă largă pe bază de fibră optică vor putea fi configurate din punct de vedere tehnic în așa fel încât să permită o mai mare flexibilitate și caracteristici optimizate ale serviciilor în comparație cu produsele de acces *bitstream* pe bază de cupru. Pentru a favoriza concurența la nivelul produselor cu amănuntul este important ca aceste caracteristici diferite să se reflecte în diferitele produse reglementate bazate pe rețelele NGA, inclusiv serviciile de nivel profesional.
- (35) Prin intermediul unei rețele NGA ar putea fi furnizate diverse produse de acces *bitstream*, care s-ar putea distinge în aval de exemplu în funcție de lărgimea de bandă, fiabilitate, calitatea serviciilor sau alți parametri.

- (36) Noile măsuri corective privind accesul vor trebui descrise în detaliu, de exemplu în ceea ce privește protocoalele tehnice și interfețele care deservesc interconectarea rețelelor optice sau domeniul de aplicare și caracteristicile noilor măsuri corective privind accesul *bitstream*. ANR-urile trebuie să coopereze între ele, precum și cu organismele de standardizare internaționale și cu părțile interesate din sectorul respectiv în vederea elaborării de standarde tehnice comune pertinente.
- (37) În cazul în care se aplică reglementarea tarifului *ex ante*, tarifele pentru furnizarea cu ridicata de acces *bitstream* trebuie orientate înspre costuri. ANR-urile pot utiliza alte metode adecvate de control al tarifelor, cum ar fi de exemplu metoda *retail-minus* (prețuri mai mici decât prețurile cu amănuntul) atunci când există suficiente constrângeri de natură concurențială asupra filialei cu amănuntul din aval a operatorului PSP. ANR-urile trebuie să fixeze tarife diferite pentru diferitele produse de acces *bitstream*, în măsura în care aceste diferențe de tarifyare pot fi justificate de costurile subiacente de furnizare a serviciilor, astfel încât să permită tuturor operatorilor să beneficieze de diferențe tarifyare consistente atât la furnizarea cu ridicata, cât și la furnizarea cu amănuntul. La calcularea tarifului de acces trebuie ținut cont în mod corespunzător de riscul suportat de operatorul PSP.
- (38) În anumite zone, măsurile corective eficace privind accesul fizic pot face ca impunerea obligației de furnizare cu ridicata a accesului de bandă largă să devină nenecesară pentru garantarea unei concurențe reale pe piața din aval. În mod particular, dacă operatorul PSP a instalat o rețea FTTH și operatorii alternativi au acces real la bucla de cupru degрупată (în special în instalații „punct la punct”), autoritatea națională de reglementare poate considera că respectivul acces este suficient pentru a garanta o concurență reală pe piața din aval, în special în zonele dens populate. Renunțarea la impunerea unei obligații de furnizare cu ridicata a accesului de bandă largă în aceste circumstanțe poate stimula mai bine investițiile din partea tuturor operatorilor și poate favoriza o implementare tempestivă.
- (39) În cazul în care s-a demonstrat că separarea funcțională sau alte aranjamente similare au condus la accesul perfect echivalent la rețelele NGA al operatorilor alternativi și al filialei din aval a operatorului PSP și în cazul în care există suficiente constrângeri de natură concurențială ale filialei din aval a operatorului PSP, ANR-urile beneficiază de mai multă flexibilitate în elaborarea măsurilor corective destinate furnizării cu ridicata a accesului de bandă largă. În mod particular, fixarea tarifului produselor *bitstream* poate fi lăsată în sarcina pieței. O monitorizare atentă și efectuarea unui test adecvat de comprimare a marjei, așa cum se menționează mai sus, sunt însă esențiale pentru a evita rezultate anticoncurențiale.
- (40) Operatorii care beneficiază actualmente de acces au interesul legitim de a dispune de un timp suficient care să le permită să se pregătească pentru niște schimbări cu o influență substanțială asupra investițiilor și planului lor de afaceri. În lipsa unui acord comercial, ANR-urile trebuie să garanteze instituirea unui proces adecvat de

migrare. Acest proces de migrare trebuie să fie transparent și suficient de detaliat pentru a permite operatorilor care beneficiază actualmente de acces să se pregătească pentru schimbări, inclusiv norme referitoare la orice fel de lucrare care ar trebui executată în comun de către solicitanții de acces și operatorul PSP, precum și pentru modalitățile exacte de dezactivare a punctelor de interconectare. Obligațiile existente ale operatorilor PSP trebuie menținute pentru o perioadă adecvată de tranziție. Durata acestei perioade de tranziție trebuie să fie calculată în funcție de durata standard a perioadei de investiție pentru degрупarea unei bucle sau subbucle locale, care este în general de 5 ani. În cazul în care operatorul PSP furnizează un acces echivalent la tabloul principal de distribuție (*Main Distribution Frame* – MDF), autoritatea națională de reglementare poate decide stabilirea unei perioade mai scurte.

- (41) Atunci când operatorul PSP intenționează să transforme o parte a rețelei sale existente de acces pe bază de cupru în rețea de acces pe bază de fibră optică și prevede dezactivarea unor puncte de interconectare aflate actualmente în uz, ANR-urile trebuie să obțină informațiile pertinente de la operatorul PSP și trebuie – în temeiul articolului 9 alineatul (1) din Directiva 2002/19/CE – să garanteze că întreprinderile care beneficiază de acces la rețeaua operatorului PSP primesc la timp toate informațiile necesare pentru a-și adapta în mod corespunzător propriile rețele și planuri de extindere a rețelelor. ANR-urile trebuie să definească formatul și gradul de detaliere ale respectivelor informații, garantând în același timp că aceste informații sunt utilizate exclusiv în scopul pentru care au fost furnizate și că pe toată durata procesului este asigurată confidențialitatea informațiilor,

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

Scopul și domeniul de aplicare

1. Scopul prezentei recomandări este facilitarea dezvoltării pieței unice prin consolidarea certitudinii juridice și promovarea investițiilor, a concurenței și inovării pe piața serviciilor de bandă largă, în mod particular în tranziția la rețele de acces de nouă generație (NGA).
2. Prezenta recomandare stabilește o abordare comună pentru promovarea implementării consecvente a măsurilor corective în materie de rețele NGA, pe baza unei proceduri de analiză a pieței, în conformitate cu Directivele 2002/19/CE și 2002/21/CE.
3. Atunci când în cadrul procedurilor de analizare a pieței efectuate în temeiul articolului 16 din Directiva 2002/21/CE ANR-urile consideră oportună impunerea de măsuri corective în materie de reglementare, ele trebuie să elaboreze aceste măsuri eficace în conformitate cu prevederile directivei menționate mai sus și cu abordarea comună definită în prezenta recomandare. Cadrul de reglementare furnizează ANR-urilor un set de măsuri corective variate, permițând acestora să elaboreze măsurile adecvate pentru

a remedia disfuncționalitățile pieței și a atinge obiectivele vizate în materie de reglementare în fiecare stat membru în parte. ANR-urile trebuie să aibă în vedere acordurile încheiate de operatori și care au ca scop diversificarea riscului de instalare a rețelelor de fibră optică pentru conectarea de locuințe sau clădiri, precum și promovarea concurenței.

O abordare coerentă

4. ANR-urile trebuie să folosească puterile conferite în temeiul articolului 5 din Directiva 2002/21/CE pentru a se asigura că operatorul PSP furnizează toate informațiile necesare pentru elaborarea de măsuri corective adecvate în procesul de tranziție spre rețelele NGA, cum ar fi informațiile referitoare la modificări prevăzute ale tipologiei de rețea sau la disponibilitatea conductelor.
5. Analizarea piețelor 4 și 5 definite în Recomandarea 2007/879/CE trebuie să țină seama de rețelele NGA și trebuie să fie efectuată în mod coordonat și tempestiv de către fiecare ANR în parte. ANR-urile trebuie să se asigure că măsurile corective impuse pe piețele 4 și 5 sunt reciproc coerente.
6. Atunci când analizele relevante ale pieței indică faptul că în mare parte condițiile de piață rămân constante, ANR-urile trebuie să aplice o abordare coerentă în materie de reglementare pe perioade de revizuire adecvate. Atunci când este posibil, ANR-urile trebuie să explice în deciziile lor modul în care intenționează să modifice măsurile corective destinate piețelor 4 și 5 în viitoarele analize de piață, ca urmare a schimbărilor probabile survenite în ceea ce privește situația pieței.
7. La aplicarea măsurilor simetrice prevăzute la articolul 12 din Directiva 2002/21/CE de acordare a accesului la infrastructura civilă aparținând unei întreprinderi și la segmentul de terminare, ANR-urile trebuie să ia măsuri de implementare în temeiul articolului 5 din Directiva 2002/19/CE.
8. Atunci când fibra optică este implementată în rețeaua de acces în locații virgine, ANR-urile nu trebuie să oblige operatorul PSP la instalarea suplimentară a unei rețele paralele de cupru în vederea îndeplinirii obligațiilor existente, inclusiv a obligațiilor de serviciu universal, ci să permită furnizarea oricărui produs sau serviciu reglementat existent prin produse sau servicii prin fibră optică, echivalente din punct de vedere funcțional.

Variația geografică

9. ANR-urile trebuie să examineze diferențele în materie de condiții concurențiale în diverse zone geografice, pentru a determina în ce măsură este justificată definirea piețelor geografice subnaționale sau impunerea de măsuri corective diferențiate. Atunci când divergențele în materie de condiții concurențiale sunt stabile și substanțiale, ANR-urile trebuie să definească piețe geografice subnaționale în conformitate cu Recomandarea 2007/879/CE. În

celelalte cazuri, ANR-urile trebuie să monitorizeze și să determine dacă implementarea rețelelor NGA și evoluția ulterioară a condițiilor concurențiale în interiorul unei piețe definite geografic justifică impunerea de măsuri corective diferențiate.

10. Acolo unde pe piața 5 au fost identificate în trecut măsuri corective sau piețe geografice la nivel sub-național care depind de produse de acces de pe piața 4 care pot deveni redundante din cauza implementării rețelelor NGA, respectivele segmentări sau măsuri corective trebuie revizuite.

Definiții

11. În sensul prezentei recomandări, se aplică următoarele definiții:

„rețelele de acces de nouă generație” [*Next Generation Access (NGA) Networks*] sunt rețele de acces prin cablu formate integral sau parțial din elemente optice, și care sunt capabile să furnizeze servicii de acces de bandă largă cu capacități optimizate (cum ar fi o rată mai mare de transfer), în comparație cu cele furnizate prin rețelele existente, pe bază de cabluri de cupru. În majoritatea cazurilor, rețelele NGA sunt rezultatul îmbunătățirii unei rețele de acces deja existente, pe bază de cupru sau coaxiale;

„infrastructura civilă” înseamnă infrastructura fizică a buclei locale instalată de un operator de comunicații electronice pentru a găzdui cabluri ale buclei locale, cum ar fi cablurile de cupru, fibra optică și cablurile coaxiale. Este vorba în general (dar nu în mod exclusiv) de structuri subterane sau de suprafață, cum ar fi subconducte, conducte, puțuri și stâlpi;

„conductă” înseamnă o țeavă subterană sau un tub utilizat la conectarea fibrelor optice și a cablurilor de cupru sau coaxiale ale rețelelor principale sau de acces la locuințe;

„puțuri” înseamnă deschizături, în general acoperite, prin care o persoană poate accesa un spațiu subteran, în care se află un punct de acces care permite efectuarea de conexiuni încrucișate sau de lucrări de întreținere la cablurile subterane de comunicații electronice;

„punctul de prezență metropolitan” (*Metropolitan Point of Presence – MPoP*) înseamnă punctul de interconectare dintre rețeaua de acces și rețeaua principală a unui operator NGA. În cazul rețelei de acces pe bază de cupru este echivalent cu tabloul principal de distribuție (*Main Distribution Frame – MDF*). Toate conexiunile abonaților la rețelele NGA dintr-o anumită zonă (de obicei un oraș sau o parte a acestuia) sunt centralizate în MPoP într-un tablou optic de distribuție (*Optical Distribution Frame – ODF*). De la ODF, buclele NGA sunt conectate la echipamentul rețelei principale a operatorului NGA sau a altor operatori, eventual prin intermediul unor legături intermediare de transport al traficului (*backhaul links*), în cazul în care echipamentul nu este colocat în MPoP;

„punctul de distribuție” este nodul intermediar dintr-o rețea NGA, din care unul sau mai multe cabluri de fibră optică provenind de la MPoP (segmentul de alimentare) sunt separate și distribuite pentru a fi conectate la locuințele utilizatorilor finali (segmentul de terminare sau de conectare). Un punct de distribuție deservește în general mai multe clădiri sau locuințe. Acesta poate fi amplasat fie la baza clădirii (în cazul unei clădiri cu mai multe apartamente) fie pe stradă. Punctul de distribuție găzduiește un tablou de distribuție care împarte cablurile de conectare și eventuale dispozitive neelectrice cum ar fi divizoarele optice;

„segmentul de terminare” este acel segment al unei rețele de acces NGA care conectează locuința utilizatorului final la primul punct de distribuție. Segmentul de terminare include prin urmare cablajul vertical în interiorul clădirilor și eventual cablajul orizontal către un divizor optic aflat în subsolul clădirii sau într-un puț din apropiere;

„FTTH” sau „fibră până acasă” (*Fibre-to-the-Home*) înseamnă o rețea de acces compusă din linii de fibră optică atât în segmentul de alimentare, cât și în segmentul de conectare al rețelei de acces, care conectează de exemplu locuința (sau apartamentul, în cazul unei clădiri compuse din mai multe apartamente) clientului la MPoP cu ajutorul fibrei optice. În sensul prezentei recomandări, FTTH se referă atât la „fibră până acasă” (*Fibre-to-the-Home* – FTTH), cât și la „fibră până la clădire” (*Fibre-to-the-Building* – FTTB);

„FTTH multifibră” înseamnă o formă de implementare a fibrei optice în care investitorul instalează mai multe fibre optice decât cele care îi sunt necesare în scop propriu atât în segmentul de alimentare, cât și în segmentul de descărcare al rețelei de acces pentru a vinde accesul la fibrele optice suplimentare altor operatori, în special sub formă de drepturi irevocabile de utilizare (*indefeasible rights of use* – IRU);

„coinvestiția în FTTH” înseamnă un acord între furnizorii independenți de servicii de comunicații electronice în vederea implementării în comun de rețele FTTH, în principal în zone mai puțin dens populate. Coinvestiția acoperă diferite regimuri juridice, dar de obicei coinvestitorii construiesc infrastructura de rețea și împart accesul fizic la respectiva infrastructură.

Furnizarea cu ridicata de acces fizic la infrastructura de rețea (piața 4)

12. Dacă se identifică PSP pe piața 4, ANR-urile trebuie să impună un set de măsuri corective adecvate, ținând cont în mod particular de principiile stabilite mai jos.

Accesul la infrastructura civilă al operatorului PSP

13. În cazul în care capacitatea conductei permite, ANR-urile trebuie să impună accesul la infrastructura civilă. Accesul trebuie furnizat conform principiului de echivalență enunțat în anexa II.
14. ANR-urile trebuie să se asigure că accesul la infrastructura civilă existentă este furnizat la tarife orientate înspre costuri, conform anexei I.

15. În cazul în care există o cerere de ofertă referitoare la accesul la infrastructura civilă, ANR-urile trebuie să impună furnizarea acestei oferte în cel mai scurt timp posibil. Oferta de referință trebuie furnizată la cel mult șase luni de la data cererii de ofertă.

16. În funcție de cererea de pe piață, ANR-urile trebuie să încurajeze sau, acolo unde legislația națională permite, să oblige operatorul PSP, atunci când acesta construiește infrastructura civilă, la instalarea unei capacități suficiente care să permită și celorlalți operatori să utilizeze respectiva infrastructură.

17. ANR-urile trebuie să colaboreze cu celelalte autorități, în vederea creării unei baze de date care să conțină informații referitoare la locația geografică, capacitatea disponibilă și alte caracteristici fizice ale tuturor infrastructurilor civile care ar putea fi utilizate pentru instalarea rețelelor de fibră optică într-un anumit sector de piață sau pe o anumită piață. Aceste baze de date trebuie să fie accesibile tuturor operatorilor.

Accesul la segmentul de terminare în cazul FTTH

18. Atunci când un operator PSP instalează o rețea FTTH, ANR-urile, pe lângă impunerea accesului la infrastructura civilă, trebuie să impună accesul la segmentul de terminare al rețelei de acces a operatorului PSP, inclusiv la cablajul din interiorul clădirilor. În acest scop, ANR-urile trebuie să oblige operatorul PSP să furnizeze informații detaliate referitoare la arhitectura rețelei sale de acces și, în urma consultărilor cu solicitanții potențiali de acces privind punctele viabile de acces, să determine poziția exactă a punctului de distribuție al segmentului de terminare al rețelei de acces, în vederea impunerii accesului, în conformitate cu articolul 12 alineatul (1) din Directiva 2002/19/CE. Atunci când procedează la determinarea acestui punct, ANR-urile trebuie să ia în considerare faptul că toate punctele de distribuție vor trebui să poată găzdui un număr suficient de racordări din partea utilizatorilor finali pentru a fi viabile din punct de vedere comercial pentru solicitanții de acces.

19. Operatorul PSP trebuie obligat să acorde accesul la punctele de distribuție în conformitate cu principiul echivalenței prevăzut în anexa II. În cazul în care există o cerere de ofertă de referință referitoare la accesul la segmentul de terminare, ANR-urile trebuie să impună furnizarea acestei oferte în cel mai scurt timp posibil. Oferta de referință trebuie furnizată la cel mult șase luni de la data cererii de ofertă.

20. ANR-urile trebuie să se asigure că accesul la segmentul de terminare este furnizat la tarife orientate înspre costuri, conform anexei I.

21. În conformitate cu cererea de pe piață, ANR-urile trebuie să încurajeze sau, acolo unde legislația națională permite, să oblige operatorul PSP să instaleze linii multifibră în segmentul de terminare.

Accesul degрупat la bucla locală de fibră optică în cazul FTTH

22. Conform principiilor stabilite în Directiva 2002/19/CE ⁽¹⁾, atunci când un operator PSP instalează o rețea FTTH, ANR-urile trebuie, în principiu, să impună accesul degрупat la bucla locală de fibră optică. Excepțiile pot fi justificate doar în zonele geografice în care coexistența mai multor structuri alternative (cum ar fi rețele FTTH și/sau rețele prin cablu, asociate cu oferte competitive de acces este susceptibilă de a produce o concurență reală în aval. Impunerea accesului degрупat la bucla locală de fibră optică trebuie să fie însoțită de măsuri adecvate care să permită colocalizarea și transportul traficului (*backhaul*). Accesul trebuie să fie acordat în punctul cel mai adecvat al rețelei, care în principiu este punctul de prezență metropolitan (*Metropolitan Point of Presence* – MPoP).
23. ANR-urile trebuie să impună accesul degрупat la bucla locală de fibră optică independent de arhitectura de rețea și de tehnologia utilizată de operatorul PSP.
24. Oferta de referință LLU existentă trebuie extinsă cât mai curând posibil la accesul degрупat la bucla locală de fibră optică. Anexa II la Directiva 2002/19/CE stabilește o listă minimă de elemente care trebuie să figureze în oferta de referință LLU și care trebuie aplicate, *mutatis mutandis*, accesului degрупat la bucla locală de fibră optică. Oferta de referință trebuie să fie disponibilă cât mai curând posibil și, în orice caz, la cel mult șase luni de la impunerea de către ANR a obligației de a acorda accesul.
25. Tariful de acces la bucla locală de fibră optică trebuie să fie orientat înspre costuri. ANR-urile trebuie să ia în considerare în mod corespunzător riscurile suplimentare și cuantificabile legate de investiții, la care se supune operatorul PSP atunci când fixează tariful de acces degрупat la bucla locală de fibră optică. În principiu, acest risc trebuie să se regăsească într-o primă inclusă în costul de finanțare al investiției în cauză, așa cum se prevede în anexa I.
26. ANR-urile trebuie de asemenea să evalueze sistemele de tarificare propuse de operatorul PSP pentru a diversifica riscurile legate de investiții. ANR-urile trebuie să aprobe aceste sisteme doar dacă au certitudinea că operatorul PSP a furnizat toate informațiile pertinente referitoare la investiție și doar dacă aceste sisteme nu au efect discriminatoriu sau exclusiv. Criteriile de evaluare a acestor sisteme de tarificare sunt definite în anexa I.
27. În astfel de cazuri, ANR-urile trebuie să se asigure că între prețul cu ridicata și prețul cu amănuntul subzistă o marjă suficient de mare pentru a permite intrarea pe piață a unui operator eficient. Prin urmare, ANR-urile trebuie să controleze practicile tarifare ale operatorului PSP, supunându-le la un test de comprimare a marjei corect definit, efectuat într-un interval de timp adecvat. ANR-urile trebuie să specifice cu anticipație metoda utilizată pentru definirea testului de imputare, parametrii testului de comprimare a marjei și mecanismele corectoare în cazul în care se stabilește că marja a fost comprimată.

28. Atunci când condițiile concurențiale din zona acoperită de implementarea de către mai mulți coinvestitori a rețelelor FTTH bazate pe linii multifibră diferă în mod semnificativ, mai exact diferă suficient de mult pentru a justifica definirea unei piețe geografice distincte, ANR-urile trebuie să determine, în cursul analizelor lor de piață, dacă, ținând cont de nivelul concurenței în materie de infrastructură rezultând din coinvestiții, identificarea PSP este justificată în ceea ce privește piața respectivă. În acest context, ANR-urile trebuie să determine în mod particular dacă fiecare coinvestitor beneficiază de condiții de acces la infrastructura comună strict echivalente și bazate pe costuri și dacă pe piața situată în aval se înregistrează o concurență reală între coinvestitori. Autoritățile naționale de reglementare trebuie de asemenea să determine în ce măsură capacitatea de conductă instalată de coinvestitori este suficientă pentru ca părți terțe să poată utiliza și acorda un acces bazat pe costuri la această capacitate.

Obligații de acces în cazul FTTN

29. ANR-urile trebuie să impună o obligație de acces degрупat la subbucla de cupru. Orice măsură de degрупare a subbuclii de cupru trebuie să fie completată de măsuri privind transportul traficului (*backhaul*), inclusiv prin fibră optică sau Ethernet acolo unde este cazul, și de măsuri auxiliare care să-i garanteze eficacitatea și viabilitatea, cum ar fi accesul nediscriminatoriu la infrastructurile de colocalizare sau, în absența acestora, la colocalizarea echivalentă. Oferta de referință trebuie să fie disponibilă cât mai curând posibil și, în orice caz, la cel mult șase luni de la impunerea de către ANR a obligației de a acorda accesul.
30. În cazul în care ANR-urile impun degрупarea subbuclii locale de cupru, operatorului PSP trebuie să i se solicite completarea ofertei de referință LLU cu toate elementele necesare. Tariful de acces la toate aceste elemente trebuie să fie orientat înspre costuri, în conformitate cu anexa I.

Furnizarea cu ridicata a accesului de bandă largă (piața 5)

31. În cazul în care se identifică PSP pe piața 5, măsurile corective referitoare la furnizarea cu ridicata a accesului de bandă largă trebuie menținute sau modificate pentru serviciile existente și substituției lor. ANR-urile trebuie să ia în considerare furnizarea cu ridicata a accesului de bandă largă prin VDSL drept mijloc de substituție a actualei furnizări cu ridicata a accesului de bandă largă prin bucle bazate exclusiv pe cupru.
32. ANR-urile trebuie să oblige operatorul PSP să propună furnizarea cu ridicata a unor noi produse de acces de bandă largă în principiu cu cel puțin șase luni înainte ca operatorul PSP sau filiala sa de comerț cu amănuntul să comercializeze propriile servicii NGA cu amănuntul corespunzătoare, cu excepția cazului în care există alte măsuri eficiente de garantare a nediscriminării.

⁽¹⁾ A se vedea considerentul 19.

33. ANR-urile trebuie să impună furnizarea unor produse cu ridicata diferite, care să reflecte în mod optim posibilitățile tehnice ale infrastructurii NGA, în ceea ce privește lărgimea de bandă și calitatea, astfel încât să permită operatorilor alternativi să se angajeze într-o concurență reală, inclusiv pentru serviciile de nivel profesional.
34. ANR-urile trebuie să coopereze între ele pentru a defini specificațiile tehnice adecvate furnizării cu ridicata a produselor de acces de bandă largă cu ajutorul NGA și pentru a furniza informații organismelor internaționale de standardizare în vederea facilitării elaborării de standarde industriale pertinente.
35. În principiu, ANR-urile trebuie să impună orientarea înspre costuri a tarifelor pentru furnizarea obligatorie cu ridicata a accesului de bandă largă, în conformitate cu anexa I, ținând cont de diferențele de lărgime de bandă și calitate dintre diferitele oferte de furnizare cu ridicata.
36. ANR-urile trebuie să analizeze dacă obligația orientării înspre costuri a tarifelor pentru furnizarea obligatorie cu ridicata a accesului de bandă largă este necesară pentru a asigura o concurență reală, în cazul în care separarea funcțională sau alte forme de separare s-au dovedit eficiente în ceea ce privește garantarea echivalenței accesului. În caz de neaplicare a orientării înspre costuri, ANR-urile trebuie să controleze practicile tarifare ale operatorului PSP, supunându-le unui test de comprimare a marjei definit în mod corespunzător.
37. În cazul în care ANR-urile estimează că într-o anumită zonă geografică există un acces efectiv la bucla locală degрупată de fibră optică a rețelei operatorului PSP și că acest acces este susceptibil de a produce o concurență reală în aval, ANR-urile trebuie să ia în considerare posibilitatea eliminării obligației de furnizare cu ridicata a accesului *bitstream* în zona respectivă.
38. Atunci când determină eventuala prezență a PSP, ANR-urile trebuie să se ghideze, în caz de coinvestiție, după principiile enunțate la punctul 28.
- rețelelor existente, cu excepția cazului în care se ajunge la un acord între operatorul PSP și operatorii care beneficiază actualmente de acces la rețeaua operatorului PSP referitor la un proces adecvat de migrare. În absența unui astfel de acord, ANR-urile trebuie să se asigure că operatorii alternativi sunt informați cu cel puțin cinci ani în avans, atunci când circumstanțele naționale justifică acest lucru, referitor la orice dezactivare a punctelor de interconectare cum ar fi repartitoarele din bucla locală. Această perioadă poate fi mai scurtă de cinci ani atunci când la punctul de interconectare se furnizează un acces perfect echivalent.
40. ANR-urile trebuie să instaureze un cadru transparent pentru migrarea de la rețelele de cupru la cele de fibră optică. ANR-urile trebuie să garanteze că sistemele și procedurile instituite de operatorul PSP, inclusiv sistemele de asistență operațională, sunt proiectate astfel încât să faciliteze trecerea furnizorilor alternativi la produse de acces bazate pe NGA.
41. ANR-urile trebuie să folosească puterile conferite de articolul 5 din Directiva 2002/21/CE pentru a obține informații din partea operatorului PSP referitoare la orice fel de proiect de modificare a rețelei care este susceptibil de a influența condițiile concurențiale de pe o anumită piață sau subpiață. Atunci când operatorul PSP intenționează să transforme o parte a rețelei sale de acces pe bază de cupru existente în rețea de acces pe bază de fibră optică și prevede dezactivarea unor puncte de interconectare actualmente utilizate, ANR-urile trebuie – în temeiul articolului 9 alineatul (1) din Directiva 2002/19/CE – să garanteze că întreprinderile care beneficiază de acces la rețeaua operatorului PSP primesc la timp toate informațiile necesare pentru a-și adapta în mod corespunzător propriile rețele și planuri de extindere a rețelelor. ANR-urile trebuie să definească formatul și gradul de detaliere a respectivelor informații și să garanteze respectarea celei mai stricte confidențialități a tuturor informațiilor divulgate.
42. Prezenta recomandare se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 20 septembrie 2010.

Migrație

39. Obligațiile existente ale operatorilor PSP corespunzătoare piețelor 4 și 5 trebuie să fie menținute și nu trebuie să fie anulate de modificări aduse arhitecturii și tehnologiei

Pentru Comisie
Neelie KROES
Vicepreședinte

ANEXA I

Principii de tarificare și riscuri**1. PRINCIPII COMUNE PENTRU TARIFAREA ACCESULUI LA REȚELELE NGA**

În temeiul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2002/21/CE, ANR-urile trebuie să promoveze concurența în ceea ce privește furnizarea rețelilor de comunicații electronice, a serviciilor de comunicații electronice și a resurselor și serviciilor conexe, prin încurajarea, *inter alia*, a investițiilor eficiente în infrastructură. Atunci când determină baza de calcul pentru obligațiile de orientare înspre costuri a tarifelor, în conformitate cu articolul 13 alineatul (1) din Directiva 2002/19/CE, ANR-urile trebuie să analizeze dacă duplicarea infrastructurilor de acces NGA în cauză este viabilă și eficientă din punct de vedere economic. În caz contrar, obiectivul primar este crearea de condiții cu adevărat echitabile între filiala din aval a operatorului PSP și operatorii de rețea alternativi. O abordare coerentă în materie de reglementare poate să implice prin urmare utilizarea de către ANR-uri a unor baze de calcul diferite la orientarea înspre costuri a tarifelor pentru activele reproductibile și nereproductibile, sau cel puțin adaptarea parametrilor propriilor metode de calcul, în cazul celor din urmă.

În cazurile în care rentabilitatea investițiilor în rețelele NGA depinde de factori aleatorii, cum ar fi ipotezele de creștere semnificativă a cifrei de afaceri per abonat sau de mărire a cotei de piață, ANR-urile trebuie să stabilească în ce măsură costul investițiilor reflectă riscul mai ridicat al investiției, în comparație cu investițiile în actualele rețele pe bază de cupru. Pentru a partaja riscul investiției între investitori și solicitanții de acces și pentru a facilita penetrarea pe piață, s-ar putea de asemenea utiliza mecanisme suplimentare, cum ar fi tarificarea accesului pe termen lung sau reducerile acordate în funcție de volum. ANR-urile trebuie să revizuiască aceste mecanisme de tarificare în conformitate cu criteriile definite la punctele 7 și 8 de mai jos.

Pentru a garanta respectarea obligațiilor de orientare înspre costuri a tarifelor, ANR-urile trebuie să impună separarea contabilă conform articolului 11 din Directiva 2002/19/CE. Trebuie create conturi separate pentru infrastructura și/sau elementele de serviciu ale rețelilor NGA pentru care subzistă obligația de acces, astfel încât ANR-urile să poată: (i) stabili costul tuturor activelor pertinente pentru a determina tarifele de acces (inclusiv deprecierea și modificările în materie de evaluare); și (ii) monitoriza în manieră eficace acordarea de către operatorul PSP a accesului celorlalți operatori de pe piață, în condiții și la tarife identice cu cele de care beneficiază filiala sa din aval. Această monitorizare trebuie să includă realizarea de teste de comprimare a marjei. Pentru a evita dubla contabilitate, costurile trebuie repartizate pe baza unor criterii obiective între diversele produse cu ridicata și cu amănuntul care depind de aceste date.

ANR-urile trebuie să estimeze costurile incrementale necesare pentru a furniza accesul la infrastructurile în cauză. Aceste costuri se referă la comenzile și la furnizarea de acces la infrastructura civilă sau la fibra optică, la costurile de operare și de întreținere a sistemelor informatice și la costurile operaționale legate de gestionarea produselor cu ridicata. Costurile respective trebuie repartizate în mod proporțional între toate întreprinderile care beneficiază de acces, inclusiv filiala din aval a operatorului PSP.

2. TARIFAREA ACCESULUI LA INFRASTRUCTURA CIVILĂ

Accesul operatorului PSP la infrastructura civilă existentă pe piața 4 trebuie să fie impus la tarife orientate înspre costuri. ANR-urile trebuie să reglementeze tarifele de acces la infrastructura civilă conform metodei aplicate la tarificarea accesului degрупat la bucla locală de cupru. ANR-urile trebuie să se asigure că tarifele de acces reflectă costurile reale suportate de operatorul PSP. ANR-urile trebuie să ia în considerare în mod particular durata de viață reală a infrastructurilor vizate și eventualele economii în materie de implementare ale operatorului PSP. Tarifele de acces trebuie să reprezinte valoarea corectă a infrastructurii în cauză, inclusiv deprecierea acesteia.

Atunci când stabilesc tarifele de acces la infrastructura civilă, ANR-urile nu trebuie să considere că profilul de risc este diferit de cel al infrastructurii de cupru decât în cazul în care operatorul PSP a trebuit să suporte costuri de construcții civile specifice, în afara costurilor normale de întreținere, pentru instalarea unei rețele NGA.

3. TARIFAREA ACCESULUI LA SEGMENTUL DE TERMINARE ÎN CAZUL FTTH

ANR-urile trebuie să reglementeze tarifele de acces la punctele de distribuție conform metodei aplicate la tarificarea accesului degрупat la bucla locală de cupru. ANR-urile trebuie să se asigure că tarifele de acces reflectă costurile reale suportate de operatorul PSP, inclusiv, acolo unde este cazul, o primă de risc mai mare care să reflecte orice fel de risc suplimentar cuantificabil suportat de operatorul PSP.

4. TARIFAREA ACCESULUI LA FIBRA OPTICĂ LA MPOP ÎN CAZUL FTTH (BUCLĂ OPTICĂ DEGRUPATĂ)

Atunci când fixează tarifele de acces la bucla optică degрупată, ANR-urile trebuie să includă o primă de risc mai ridicată, care să reflecte toate riscurile suplimentare și cuantificabile la care se expune operatorul PSP. Prima de risc trebuie să fie evaluată conform metodei expuse la punctul 6 de mai jos. Conform punctelor 7 și 8 de mai jos, ar putea fi acordată o mai mare flexibilitate a prețurilor.

În temeiul principiului nediscriminării, tarifele aplicate filialei din aval a operatorului PSP trebuie să fie identice cu tarifele aplicate părților terțe.

5. TARIFAREA ACCESULUI LA SUBBUCLA DE CUPRU ÎN CAZUL FTTN

ANR-urile trebuie să impună un acces bazat pe costuri la toate elementele necesare pentru a permite degрупarea subbuclii, inclusiv măsuri relative la transportul traficului (*backhaul*) și măsuri corective auxiliare, cum ar fi accesul nediscriminatoriu la infrastructura de colocalizare, sau în absența acesteia, la colocalizarea echivalentă.

Tarifele de acces reglementate nu trebuie să fie mai mari decât costurile suportate de un operator eficient. În acest scop, ANR-urile pot prevedea evaluarea costurilor respective cu ajutorul modelelor ascendente sau al criteriilor de referință, acolo unde este cazul.

La fixarea tarifului de acces la subbucla de cupru, ANR-urile nu trebuie să considere profilul de risc ca fiind diferit de profilul de risc al infrastructurii de cupru existente.

6. CRITERII DE DEFINIRE A PRIMEI DE RISC

Riscul de investiție trebuie să fie recompensat cu ajutorul unei prime de risc încorporate în costul investiției. Randamentul capitalului autorizat *ex ante* pentru investițiile în rețelele NGA trebuie să asigure un echilibru între necesitatea de a prevedea măsuri adecvate care să stimuleze investițiile din partea întreprinderilor (fapt ce implică un nivel suficient de înalt al randamentului) și promovarea eficienței în materie de alocare, a concurenței sustenabile și a beneficiilor maxime pentru consumatori (fapt ce implică un nivel al randamentului care nu este excesiv). În acest scop, ANR-urile trebuie să includă, atunci când acest lucru este justificat, un supliment, pe toată perioada amortizării investiției, care să reflecte riscul de investiție în calculul costului mediu ponderat al capitalului (WACC) efectuat la ora actuală, pentru a fixa tariful de acces degрупat la bucla de cupru. Calibrarea surselor de venit pentru calcularea WACC trebuie să țină cont de toate dimensiunile capitalului angajat, inclusiv de costurile cu forța de muncă, de costurile de construcție, de creșterea anticipată a eficienței și de valoarea finală a activelor, conform considerentului 20 din Directiva 2002/19/CE.

ANR-urile trebuie să estimeze riscul de investiție ținând cont, *inter alia*, de următorii factori de incertitudine: (i) incertitudine în ceea ce privește cererea la nivelul pieței cu amănuntul și la nivelul pieței cu ridicata; (ii) incertitudine în ceea ce privește costurile legate de implementare, lucrări de construcții civile și execuție managerială; (iii) incertitudine în ceea ce privește progresul tehnologic; (iv) incertitudine în ceea ce privește dinamica pieței și evoluția situației concurențiale, cum ar fi nivelul concurenței în materie de infrastructură și/sau cablu; și (v) incertitudine macroeconomică. Acești factori se pot modifica pe parcursul timpului, în mod particular datorită creșterilor progresive în ceea ce privește satisfacerea cererii de pe piața cu amănuntul și de pe piața cu ridicata. ANR-urile trebuie prin urmare să reexamineze situația la intervale regulate și să modifice prima de risc pe parcursul timpului, luând în considerare variațiile factorilor de mai sus.

Criterii precum economiile de scară (în special atunci când investiția este realizată doar în zona urbană), deținerea unor cote mari din piața cu amănuntul, controlul infrastructurilor esențiale, economiile privind costurile de exploatare, veniturile din vânzarea bunurilor imobiliare precum și accesul privilegiat la piața de capital și la piața creanțelor sunt susceptibile de a atenua riscul de investiție în rețelele NGA pentru operatorul PSP. Aceste aspecte trebuie reevaluate periodic de către ANR-uri, atunci când reexaminează prima de risc.

Considerațiile de mai sus se aplică în mod particular investițiilor în FTTH. Pe de altă parte, investițiile în rețelele FTTN, care constituie o îmbunătățire parțială a unei rețele de acces existente (de exemplu VDSL), prezintă în mod normal un profil de risc mult mai scăzut decât investițiile în FTTH, cel puțin în zonele dens populate. În particular, există mai puțină incertitudine în ceea ce privește cererea de bandă largă furnizată via FTTN/VDSL, iar necesitățile globale de capital sunt mai scăzute. Prin urmare, în timp ce tarifele reglementate pentru furnizarea cu ridicata a accesului de bandă largă (*Wholesale Broadband Access* – WBA) bazată pe FTTN/VDSL trebuie să țină cont de toate riscurile de investiții implicate, acest risc nu trebuie considerat a fi de o magnitudine similară cu riscul aferent produselor WBA bazate pe FTTH. Atunci când fixează prima de risc pentru WBA bazată pe FTTN/VDSL, ANR-urile trebuie să acorde atenția cuvenită acestor factori și nu trebuie să aprobe în principiu sistemele de tarificare prevăzute la punctele 7 și 8 de mai jos. ANR-urile trebuie să lanseze consultări publice referitoare la metoda adoptată pentru calcularea primei de risc.

7. CRITERII DE EVALUARE A TARIFĂRII ACCESULUI PE TERMEN LUNG ÎN CAZUL FTTH

Adaptarea tarifelor la risc, pe baza accesului pe termen lung, poate să varieze în funcție de durata pentru care au fost încheiate acordurile privind accesul. Baremul de preț aplicat contractelor de acces pe termen lung va fi inferior, per linie de acces, celui aplicat contractelor pe termen scurt. Tarifele de acces pe termen lung nu trebuie să reflecte decât diminuarea riscului pentru investitor și prin urmare nu pot fi mai mici decât tarifele orientate înspre cost la care nu se adaugă nicio primă de risc mai ridicată care să reflecte riscul sistematic de investiție. În temeiul contractelor pe termen lung, noii intrați vor dobândi controlul total al activelor fizice și vor avea astfel posibilitatea de a negocia pe piața secundară. Contractele pe termen scurt vor fi disponibile fără angajamente pe termen lung și prin urmare supuse în general unui barem de preț superior per linie de acces, tarifele reflectând valoarea potențială conferită de suplețea acestui tip de acces, care este în beneficiul solicitantului de acces.

Pe parcursul timpului, operatorul PSP poate utiliza în mod abuziv tarifarea accesului pe termen lung pentru a-și vinde serviciile cu amănuntul la prețuri inferioare celor ale serviciilor cu ridicata reglementate (deoarece ar factura tarife scăzute de angajament pe termen lung filialei sale cu amănuntul din aval), blocând practic în acest fel piața. În plus, furnizorii alternativi care au o clientelă mai redusă și perspective comerciale mai puțin clare sunt expuși la un nivel mai înalt al riscului și ar fi posibil ca aceștia să nu se poată angaja la achiziționarea de acces pe termen lung. Ei ar putea fi prin urmare obligați să-și decalaze investițiile și să achiziționeze accesul reglementat la o dată ulterioară.

Din aceste motive, tarifarea accesului pe termen lung este acceptabilă doar cu condiția ca ANR-urile să garanteze îndeplinirea următoarelor condiții:

- (a) tarifele de angajament pe termen lung să reflecte doar reducerea riscului pentru investitor; și
- (b) să existe o marjă suficientă între prețul cu ridicata și cel cu amănuntul, într-un interval de timp adecvat, pentru a permite intrarea pe piața din aval a unui concurent eficient.

8. CRITERII DE EVALUARE A DISCOUNTURILOR ÎN FUNCȚIE DE VOLUM ÎN CAZUL FTTH

Adaptarea tarifelor la risc, pe baza discounturilor în funcție de volum, reflectă faptul că riscul de investiție scade în funcție de numărul total de bucle optice vândute într-o zonă dată. În fapt, riscul de investiție este strâns legat de numărul de fibre optice care rămân neutilizate. Cu cât este mai mare cantitatea de fibre optice utilizate, cu atât riscul este mai mic. Tarifele de acces pot deci să varieze în funcție de cantitatea cumpărată. Trebuie autorizat un singur nivel de discount, aplicabil tuturor operatorilor eligibili sub forma unui preț uniform per linie. ANR-urile trebuie să determine cantitatea de linii care ar trebui cumpărată pentru a beneficia de acest discount, ținând cont de scara de operare minimă considerată necesară pentru ca un solicitant de acces să concureze în mod eficient pe piață și de necesitatea de a menține o structură de piață în care un număr suficient de operatori eligibili asigură o concurență reală. Discountul în funcție de volum nu trebuie să reflecte decât diminuarea riscului pentru investitor și prin urmare nu pot să conducă la tarife de acces mai mici decât tarifele orientate înspre cost la care nu se adaugă nicio primă de risc mai mare care să reflecte riscul sistematic de investiție. Ținând cont de faptul că prima de risc ar trebui în mod normal să scadă odată cu creșterea globală a numărului de cereri cu amănuntul și de cereri cu ridicata satisfăcute, discountul în funcție de volum trebuie și el să scadă în mod corespunzător și ar putea să nu mai fie justificat în momentul în care cererile cu amănuntul și cererile cu ridicata sunt satisfăcute pe scară largă.

Discountul în funcție de volum trebuie acceptat de ANR-uri doar dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- (a) pentru fiecare zonă a cărei dimensiune este determinată în mod corespunzător de ANR în funcție de circumstanțele naționale și de arhitectura de rețea, discountul în funcție de volum să fie calculat la un nivel unic și să fie aplicat în mod uniform tuturor solicitanților de acces din zona respectivă care intenționează să achiziționeze cel puțin volumul de linii care dă dreptul de a beneficia de discount; și
- (b) discountul în funcție de volum să reflecte doar reducerea riscului pentru investitor; și
- (c) să existe o marjă suficientă între prețul cu ridicata și cel cu amănuntul, într-un interval de timp adecvat, pentru a permite intrarea pe piață a unui concurent eficient.

ANEXA II

Aplicarea principiului echivalenței pentru accesul la infrastructura civilă al operatorului PSP cu scopul de a instala rețele NGA**1. PRINCIPIUL ECHIVALENȚEI**

Accesul la infrastructura civilă al operatorului PSP poate reprezenta un element important de care depinde instalarea rețelor NGA. În vederea creării de condiții echitabile între noii intrați și operatorul PSP, este important ca acest acces să fie furnizat pe baza unei echivalențe stricte. ANR-urile trebuie să solicite operatorului PSP furnizarea de acces la propria infrastructură civilă în condiții identice atât terților, cât și solicitanților de acces interni. În mod particular, operatorul PSP trebuie să pună la dispoziție toate informațiile necesare referitoare la caracteristicile infrastructurii și să aplice aceleași proceduri de comandă și furnizare a accesului. Ofertele de referință și contractele de servicii sunt determinante în asigurarea aplicării adecvate a principiului echivalenței. În schimb, este important ca operatorul PSP, în cazul în care are cunoștințe asimetrice în ceea ce privește planurile de instalare ale solicitanților de acces terți, să nu utilizeze aceste informații pentru a-și asigura un avantaj comercial necuvenit.

2. INFORMAȚII PRIVIND INFRASTRUCTURA CIVILĂ ȘI PUNCTELE DE DISTRIBUȚIE

Operatorul PSP trebuie să furnizeze aceleași informații referitoare la infrastructura civilă și la punctele de distribuție proprii solicitanților de acces terți pe care le furnizează colaboratorilor interni. Aceste informații trebuie să acopere organizarea infrastructurii civile, precum și caracteristicile tehnice ale diferitelor elemente din care aceasta este compusă. Dacă este posibil, trebuie furnizată localizarea geografică a acestor elemente, inclusiv a conductelor, stâlpilor și a altor active fizice (de exemplu a camerelor de manevră), precum și informații privind spațiul disponibil în conducte. Trebuie de asemenea furnizate localizarea geografică a punctelor de distribuție și o listă a clădirilor conectate.

Operatorul PSP trebuie să specifice toate regulile de intervenție și toate condițiile tehnice referitoare la accesul și la utilizarea infrastructurii civile și a punctelor de distribuție aflate în proprietatea sa, precum și la utilizarea diferitelor elemente din care este compusă respectiva infrastructură. Aceleași norme și condiții trebuie să se aplice atât pentru solicitanții de acces terți, cât și pentru solicitanții de acces interni.

Operatorul PSP trebuie să furnizeze unelte care să permită accesul corespunzător la informații, cum ar fi repertoare, baze de date sau portaluri web ușor accesibile. Informațiile trebuie actualizate în mod regulat, astfel încât să reflecte evoluția și dezvoltarea infrastructurii și noile date culese, în special cu ocazia implementării proiectelor de instalare a fibrei optice de către operatorul PSP sau de către alți solicitanți de acces.

3. COMANDAREA ȘI FURNIZAREA DE ACCES

Operatorul PSP trebuie să implementeze toate procedurile și toate unelte necesare pentru asigurarea accesului și utilizării eficiente a infrastructurii civile și a punctelor de distribuție aflate în proprietatea sa, precum și a diferitelor elemente din care este compusă respectiva infrastructură. Operatorul PSP trebuie în mod particular să furnizeze solicitanților de acces terți sisteme cap-la-cap de comandă, furnizare și gestiune a incidentelor, echivalente cu cele furnizate solicitanților de acces interni. Aici trebuie incluse măsuri vizând decongestionarea conductelor aflate actualmente în uz.

Cererile de informații, de acces sau de utilizare a infrastructurii civile, a punctelor de distribuție și a diferitelor elemente din care aceasta este compusă, depuse de solicitanți de acces terți, trebuie tratate în același interval de timp ca și cererile echivalente depuse de solicitanții de acces interni. Trebuie asigurat un nivel identic de transparență în ceea ce privește stadiul în care se află cererile, iar răspunsurile negative trebuie motivate în mod obiectiv.

Sistemele informatice ale operatorului PSP trebuie să păstreze datele referitoare la tratamentul cererilor, pe care să le pună la dispoziția autorității naționale de reglementare.

4. INDICATORI DE NIVEL AL SERVICIULUI

Pentru a garanta că accesul la infrastructura civilă a operatorului PSP și utilizarea acesteia sunt asigurate pe baza unor criterii de echivalență, trebuie definiți și calculați indicatori de nivel al serviciului atât pentru solicitanții de acces interni, cât și pentru solicitanții de acces terți. Indicatorii de nivel al serviciului trebuie să măsoare reactivitatea operatorului PSP în ceea ce privește acțiunile pe care trebuie să le întreprindă pentru a acorda accesul la propria infrastructură civilă. Trebuie stabilite niveluri țintă ale serviciului, de comun acord cu solicitanții de acces.

Indicatorii de nivel al serviciului trebuie să includă întârzieri ale răspunsului la cererile de informații referitoare la disponibilitatea de elemente de infrastructură, inclusiv conducte, stâlpi, alte active fizice (de exemplu puțurile) sau puncte de distribuție; întârzieri ale răspunsului la cererile de informații referitoare la fezabilitate în ceea ce privește utilizarea elementelor de infrastructură; o măsură a reactivității în ceea ce privește tratarea cererilor de acces și utilizare a unor elemente de infrastructură; o măsură a reactivității în ceea ce privește procedurile de soluționare a incidentelor.

Calcularea indicatorilor de nivel al serviciului trebuie efectuată la intervale regulate bine stabilite și prezentată solicitanților de acces terți. ANR-urile trebuie să controleze dacă nivelul serviciilor prestate solicitanților de acces terți este echivalent cu nivelul serviciilor prestate de operatorul PSP colaboratorilor săi interni. Operatorul PSP trebuie să se oblige la acordarea unei indemnizații corespunzătoare în caz de nerespectare a nivelurilor țintă ale serviciilor convenite cu solicitanții de acces terți.

5. OFERTA DE REFERINȚĂ

Diferitele elemente necesare furnizării de acces echivalent la infrastructura civilă a operatorului PSP trebuie publicate într-o ofertă de referință, în cazul în care a fost depusă o cerere pentru o astfel de ofertă de către un solicitant de acces. Oferta de referință trebuie să conțină cel puțin procedurile și uneltele adecvate pentru obținerea informațiilor referitoare la activele de infrastructură civilă; să descrie condițiile de acces și de utilizare a diferitelor elemente care compun infrastructura civilă; să descrie procedurile și uneltele necesare pentru comandarea și furnizarea de acces și gestiunea incidentelor; în fine, să stabilească niveluri țintă ale serviciilor și penalități pentru nerespectarea acelor niveluri. Furnizarea de acces intern trebuie să se bazeze pe aceleași modalități și condiții ca cele prezente în oferta de referință furnizată solicitanților de acces terți.

6. MONITORIZAREA DIN PARTEA ANR

ANR-urile trebuie să garanteze aplicarea efectivă a principiului echivalenței. În acest scop, ele trebuie să se asigure că solicitanții de acces terți primesc, la cerere, o ofertă de referință referitoare la accesul la infrastructura civilă în timp util. În plus, pe lângă rapoartele privind nivelul serviciilor, ANR-urile trebuie să se asigure că operatorii PSP păstrează o înregistrare a tuturor elementelor necesare pentru a verifica respectarea cerinței de echivalență a accesului. Aceste informații trebuie să permită ANR-urilor să efectueze controale regulate, prin care să verifice dacă operatorul PSP furnizează toate informațiile necesare solicitanților de acces terți și dacă procedurile de comandare și furnizare a accesului sunt aplicate în mod corect.

În plus, ANR-urile trebuie să garanteze instaurarea unei proceduri *ex post* accelerate pentru soluționarea litigiilor.

7. ASIMETRIA INFORMAȚIEI

Operatorul tradițional are cunoștință în prealabil de planurile de instalare ale solicitanților de acces terți. Pentru a evita utilizarea acestor informații în scopul obținerii unui avantaj comercial necuvenit, operatorul PSP responsabil cu exploatarea infrastructurii civile nu trebuie să divulge respectivele informații filialei sale cu amănuntul din aval.

ANR-urile trebuie să se asigure că persoanele implicate în activitățile filialei cu amănuntul a operatorului PSP nu pot participa în structurile de întreprindere ale operatorului PSP responsabil, în mod direct sau indirect, de gestionarea accesului la infrastructura civilă.
